

ד ראובן שערער על שמעון וכו'. אם (דף ל:) מעשה מצואר וכתב רבינו ואם לא טען שמעון טענה זו או טוענין לו ונראין דבריו והמעשה הנזכר בגמ' כך הוא שהמחזיק טען כן אבל ודאי אם לא טען רגלים לדבר ואין טוענין לו:

ה ראובן שערער והביא עדים וכו'. אם (דף ל"ג:) ההוא דא"ל למכירה מאי בעית בהאי ארעא אמר מינך זנתה ואלתמה שני חוקה אייתי חד קהלא דאלתה חלה שני סבור רבנן למימר וכו'. ומסקנא שהוא מחוייב להחזיר קרקע כיון שאין לו שני עדים אבל לא הפירות ואין ל"ל כשאין שם עדים שאכל כלל אלא שהוא טוען אכלתי ושלי אכלתי שאינו חייב להחזיר הפירות וכן מתבאר דה"ה בעד אחד כמו שהזכיר רבינו. עוד שם אמר רב זביד אי טענין ואמר לפירות ירדתי נאמן פירות אם לא טען מינך זנתה אלא קיימי הפירות נאמן היה

על הפירות שאכל מ"ט לא חזיק איש למיכל פרי דלאו דיליה והקשו אי הכי קרקע נמי כשטוען קיימי גוף הקרקע ומילתו קרקע אמרינן ליה אמאי שטרך והקשו אי הכי פירי נמי ומילתו שטרך לפירי לא עבדי אינשי ע"כ. וכבר נתבאר דין הטוען לפירות ירדתי בארובה פ"ט הדין והטעם:

ז כל המחזיק להחזיר וכו'. דברי רבינו בנזכרין ופשוטים:

ח כל המחזיר קרקע וכו'. זה מצואר בסוגיא ראש פרק חזקת הני נוגעין בעדותן הן דאי לא אמרי הכי אמרינן להו הכו ליה אגר בית להאי וכבר כתבתי סוגיא זו פ"ג וכן כתבו ז"ל:

ט אסור לאדם לשעון וכו' כיצד היה וכו'. פרק שבעה העדות (דף ל"ב.). ברייתא מנין לנושה בחבירו מנה שלא יאמר אטעננו במאמס כדי שידה לי במנה ויתחייב לי שבעה ואגלגל עליו שבעה ממקום אחר ת"ל מדבר שקר תרחק וכן שאר הדינים שהזכיר רבינו עד סוף הפרק מצוארין שם קריב ללשונו:

סליקו הלכות טוען ונטען בס"ד

אותו בפירות שהרי מעצמו הודה. וזה העד שהעיד שאכלה שלש שנים ליפות כחו של אוכל הוא בא ואילו היה עמו אחר היתה השדה עומדת בידו. לפיכך ישבע ראובן היסת שלא מכר ותחזור לו השדה וישבע שמעון היסת שאינו חייב לו כלום בפירות שאכל ויפטר: **ך** היו שני עדים מעידים על שמעון שאכלה פחות משני [ד] חזקה יחזיר כל הפירות שאכל ואפילו היה [ה] אחד חייב להחזיר על פיו שהרי אינו מכחיש העד אלא אומר אמת העיד ואכלתי שתי שנים ושלי אכלתי. נמצא מחוייב שבועה ואינו יכול להשבע ומשלם: **ך** כל המחוייב להחזיר הפירות אם לא היו ידועין ואין בית דין יכולין לשער אותן כשער הבתים וכיוצא בהן שהוא ידוע. אלא היו פירות אילן או פירות שדה שאינן ידועין הואיל ואין כאן טענה ודאית ישלם מה שיוודה בו שאכלו. ומחרימין על מי שאכל יותר ולא ישלם: **ך** כל המחזיר קרקע מתחת ידו אם השכירה לאחרים כשהיה מחזיק בה והיו השוכרין קיימין מוציאין מהן השכר פעם שנייה ונותנין לבעל הקרקע וחוזרין ותובעין זה שהשכיר להם מקום שאינו שלו: **ט** אסור לאדם לטעון טענת שקר כדי לעות הדין או כדי לעכבו. כיצד היה נושה בחבירו מנה לא יטעננו מאתים כדי שיוודה במנה ויתחייב שבועה. היה נושה מנה וטענו מאתים לא יאמר אכפור הכל בבית דין ואודה לו במנה ביני לבינו כדי שלא אתחייב לו שבועה: **י** היו שלשה נושין מנה באחד וכפר בהן לא יהיה אחד תובע ושנים מעידים וכשיוציאו ממנו יחלוקו. ועל דברים אלו וכיוצא בהן הזהיר הכתוב ואמר מדבר שקר תרחק:

סליקו להו הלכות טוען ונטען בס"ד

לחם משנה

רבינו ז"ל גורס בגירסת הרי"ף והרא"ש ז"ל דלא גרסי א"ל פלניא גולגא הוא אלא הכי גריס א"ל מפלניא זנינא וכו' א"ל והא אית לי סהדי וכו' והמעטער השיב כן ואיירי דהחזיק בו שלש שנים ודר ציה המוכר חד יומא והמעטער צא אליו בטענת שהוא צא לקנות ממנו ופסק הדין עם המחזיק זו היא גרסא ז"ל ולענין הדין אין סילוק בין הגירסאות:

ך אמר לו ראובן והלא עדים יש לי וכו'. צ"ל חזקת (דף ל:) אותה להך עובדא הכי ההוא דלמר ליה למכירה כו' א"ל מפלניא זנינא וכו' א"ל פלניא גולגא הוא וכו' והא אית לי סהדי וכו'. וזו היא גירסת רשב"ם ז"ל ולפי זה המעטער השיב שהוא גולן ואין לו חזקה וידוע שהוא כן או דלא דר ציה חד יומא והמחזיק השיב שהמעטער צא לו לומר לו שיקנה אותה מהמוכר ופסק הדין שהדין עם המעטער אבל

סליקו להו הלכות טוען ונטען בס"ד

מגדל עז

ד ח ראובן שערער על שמעון כו' עד מקום שאינו שלו. פ' חזקת הבתים (דף ל"ב): **ט** אסור לאדם לטעון כו' עד סוף הפרק. פ' שבעה העדות (דף ל"ב):

הגהות מיימוניות

ד [ג] עבד איש דובין דיניה: **ז** [ד] אמר ר"ל הדרא ארעא והדרי פרי ודוקא דאיכא סהדי דאכל פרי דאל"כ מנו דמצי למימר לא אכלתי כי אם מעט כגון עייל כורא ואפיק פפי מכורא והוי חזקה כי אמר נמי אכלי טובא ורדיי אכלי מהיטן רשב"ם: [ה] אי דמיא לדר' אבא לחד סהדא ולחרתי שני ולפירי:

סליקו להו הלכות טוען ונטען בס"ד

הקדמת מגיד משנה להלכות נחלות

פ"א ביאר הרב דין סדר נחלות: **פ"ב** ביאר הרב דין הנכור שנוטל פי שנים: **פ"ג** ביאר הרב שהנכור אינו נוטל פי שנים לא זכאוי ולא זכאוי ולא זכאוי ולא זכאוי נכסים ודין זכור שמכר קודם חלוקה: **פ"ד** ביאר הרב דין אמר זה בני או זה אחי או אמר זה בני וזכור ואמר זה עבדי. ושאלו קורין עבדים ושפחות אבא פלניו או אמר פלניו. ודין מי שיש לו בן משפחה ונכרית לענין ירושה ודין יורשין שיושין בחזקה אע"פ שאין שם עמו יחוס ודין אומר זה אחי שאינו נאמן ויעול עמו בחלקו: **פ"ה** ביאר הרב דין כלל זיורשין אחד ודאי אחד ספק או ספק ובני יבם שאלו לחלוק זיורשה ודין יורשין מספק. כגון נפל הבית עליו ועל אשתו או עליו ועל אמו או עליו ועל בן בתו או עליו ועל אביו: **פ"ו** ביאר הרב שאין אדם יכול להוריש מי שאינו ראוי לירושה ולא לעקור הירושה: **פ"ז** ביאר הרב שאין יורשין נוהלין עד שיצאו ראייה שמת מורישין ודין הורסת קרוב לנכסי שזי או לנכסי בורה או לנכסי יורשין או נושין:

פ"ח ביאר הרב דין שאין מורידין קטן לנכסים אלו ולא קרוב לנכסי קטן: **פ"ט** ביאר הרב דין אחין ששצמו נכסים שהשצמ לאמצע ודין יורש שהצביע הנכסים וצא לו אח ממדינה אחרת ודין אחד מהאחין שמינהו המלך גבאי או נושא ונותן בבית והיו אונות ופטורות יולדות על שמו ודין אחד מן האחין ששטר חוב יולא מתחת ידו או שנטל מאתים וזו ללמוד תורה או אומנות ודין מניח בנים גדולים או קטנים שאין הגדולים ממפרנסין פרנסת הקטנים ודין חורת שושבניות חורה לאמצע ודין גדול האחין ששובע מן הבית כי היכי דלשמעון מליה: **פ"י** ביאר הרב דין אחין שחלקו וצא להם אח ממדינת הים דבעלה מחלוקת ודין דלמר להו דקלא לצרת דבעלה מחלוקת ודין אחין שחלקו ששמן מה שעליהם ודין מינוי אפוטרופוס על היתומים: **פ"יא** ביאר הרב דין מעות יתומים למי מוסרין אותן ודין מי שיש בידו שטר של יתומים וממילא שמה יתומין ודין אפוטרופוס מה יוכל למכור או לקנות ומה נדקה עושה מנכסי יתומים: